

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא עד.

וגו אפרקיד. שהיו שוכנין צננים להוצות כשתמי יין: אפרקיד. פניו למעלה. שפיני"ש בלע"ז: ועייל טייפא פוסי ציריה כו'. כלומר ראיתי טייפא שהיה מהלך תחת צרכי המט רוכב על הגמל ורוממו צידו ולא היה נוגע בו בצרכיה. וליכא לפרושי דגוזה הצרכים כשיעור

וגו אפרקיד. מהוה זקיפא ברכיה דחד מינייהו ועייל טייפא תותי ברכיה כי רכיב גמלא וזקיפא רומחיה ולא נגע ביה פסקי חדא קרנא דתכלתא דחד מינייהו ולא הוה מסתגי לן אמר לי דלמא שקלת מירי מינייהו אהרריה דגמירי דמאן דשקיל מירי מינייהו לא מסתגי ליה אולי אהרריה וחדר מסתגי לן כי אתאי לקמיה דרבנן אמרו לי כל אבא חמרא וכל בר בר חנה סיכסא למאי הלכתא עברת הכי למידע אי בבית שמאי אי בבית הלל איבעי לך למימני חוטיין ולמימני חוליות א"ל תא אחוי לך (ו) הר סיני אולי חזאי דהדרא ליה עקרבא וקיימא כי חמרי חורתי שמעתי בת קול שאומרת אוי לי שנשבעתי ועכשיו שנשבעתי מי (ו) מפר לי כי אתאי לקמיה דרבנן אמרו לי כל אבא חמרא כל בר בר חנה סיכסא היה לך לומר מופר לך (ו) והוא סבר דלמא שבועתא דמבול הוא ורבנן א"ב אוי לי למה א"ל (ו) תא אחוי לך בלועי דקרח חזאי תרי ביוזעי והווי קא מפקי קוטרא שקל (ו) גבבא דעמרא ואמשינה במאי ודעציתה בראשה דרומחא ועייליה התם וכי אפיק הוה איחרך איחרוכי אמר לי אצית מאי שמעת ושמעית דהווי אמרין משה ותורתו אמת והווי בדאין אמר לי כל תלתין יומי מהדר להו גיהנם להכא כבשר בקלחת ואמרי הכי משה ותורתו אמת והווי בדאין אמר לי תא אחוי לך היכא דנשקו ארעא ורקיעא אהרדי (ו) שקלתא לסילתאי אתנחתא בכוותא דרקיעא אדמצלינא בעיתיה ולא אשכחיתה אמינא ליה איכא גנבי הכא אמר לי האי גלגלא דרקיעא הוא דהדר נטר עד למחר (ו) הכא ומשכחת לה רבי יוחנן משתעי זימנא חדא הוה קא אולינן בספינתא וחזינן ההוא כוורא דאפקיה לרישיה מימא דמיין עייניה כתרי סיהרי ונפוזין מיא מתרתי (ו) זימיה כתרי מברי דסורא רב ספרא משתעי זימנא חדא הוה קא אולינן בספינתא וחזינן ההוא כוורא דאפקיה לרישיה מימא והוה ליה קרני וחקיק עליה (ו) אנא בריה קלה שבים והוינא תלת מאה פרסי ואזילנא לפומא דליתין אמר רב אשי ההוא עיזא דימא הוא דבחישא ואית לה קרני רבי יוחנן משתעי זימנא חדא הוה קא אולינן בספינתא וחזינן ההיא קרטליתא דהווי קא מקבעי בה אבנים טובות ומרגליות והדרי לה מיני דכוורי דמקרי כרשא נחית בר

וגו אפרקיד דהוה זקיפא ברכיה דחד מינייהו ועייל טייפא תותי ברכיה כי רכיב גמלא וזקיפא רומחיה ולא נגע ביה פסקי חדא קרנא דתכלתא דחד מינייהו ולא הוה מסתגי לן אמר לי דלמא שקלת מירי מינייהו אהרריה דגמירי דמאן דשקיל מירי מינייהו לא מסתגי ליה אולי אהרריה וחדר מסתגי לן כי אתאי לקמיה דרבנן אמרו לי כל אבא חמרא וכל בר בר חנה סיכסא למאי הלכתא עברת הכי למידע אי בבית שמאי אי בבית הלל איבעי לך למימני חוטיין ולמימני חוליות א"ל תא אחוי לך (ו) הר סיני אולי חזאי דהדרא ליה עקרבא וקיימא כי חמרי חורתי שמעתי בת קול שאומרת אוי לי שנשבעתי ועכשיו שנשבעתי מי (ו) מפר לי כי אתאי לקמיה דרבנן אמרו לי כל אבא חמרא כל בר בר חנה סיכסא היה לך לומר מופר לך (ו) והוא סבר דלמא שבועתא דמבול הוא ורבנן א"ב אוי לי למה א"ל (ו) תא אחוי לך בלועי דקרח חזאי תרי ביוזעי והווי קא מפקי קוטרא שקל (ו) גבבא דעמרא ואמשינה במאי ודעציתה בראשה דרומחא ועייליה התם וכי אפיק הוה איחרך איחרוכי אמר לי אצית מאי שמעת ושמעית דהווי אמרין משה ותורתו אמת והווי בדאין אמר לי כל תלתין יומי מהדר להו גיהנם להכא כבשר בקלחת ואמרי הכי משה ותורתו אמת והווי בדאין אמר לי תא אחוי לך היכא דנשקו ארעא ורקיעא אהרדי (ו) שקלתא לסילתאי אתנחתא בכוותא דרקיעא אדמצלינא בעיתיה ולא אשכחיתה אמינא ליה איכא גנבי הכא אמר לי האי גלגלא דרקיעא הוא דהדר נטר עד למחר (ו) הכא ומשכחת לה רבי יוחנן משתעי זימנא חדא הוה קא אולינן בספינתא וחזינן ההוא כוורא דאפקיה לרישיה מימא דמיין עייניה כתרי סיהרי ונפוזין מיא מתרתי (ו) זימיה כתרי מברי דסורא רב ספרא משתעי זימנא חדא הוה קא אולינן בספינתא וחזינן ההוא כוורא דאפקיה לרישיה מימא והוה ליה קרני וחקיק עליה (ו) אנא בריה קלה שבים והוינא תלת מאה פרסי ואזילנא לפומא דליתין אמר רב אשי ההוא עיזא דימא הוא דבחישא ואית לה קרני רבי יוחנן משתעי זימנא חדא הוה קא אולינן בספינתא וחזינן ההיא קרטליתא דהווי קא מקבעי בה אבנים טובות ומרגליות והדרי לה מיני דכוורי דמקרי כרשא נחית בר

וגו אפרקיד. שהיו שוכנין צננים להוצות כשתמי יין: אפרקיד. פניו למעלה. שפיני"ש בלע"ז: ועייל טייפא פוסי ציריה כו'. כלומר ראיתי טייפא שהיה מהלך תחת צרכי המט רוכב על הגמל ורוממו צידו ולא היה נוגע בו בצרכיה. וליכא לפרושי דגוזה הצרכים כשיעור שיכול טייפא ללכת תחת צרכי המט ורוממו צידו ולא היה נוגע בו דלי שיעורא קאמר ולא ממש חזא מעשה הכי הו"ל למימר ועייל פרשא תותי ציריה כו' אי נמי ועייל גבבא (ו) שקלי (ו) קרנא. כנף הטלית להציאו לפני חכמים ללמוד ממנו דין צניעות אי כב"ש אי כצ"ה כדלקמן: ולא הוה מסתגי לן. בהמות שהיו רוכבין לא היו יכולין לילך: כל אבא חמרא. רבה בר בר חנה היינו רבי אבא צר (ו) חנה. וכמו כן רבינא כמו רב אבינא: חמרא. כלומר שוטה כחמור: סיכסא. שוטה כדלמרינן בחלק (סנהדרין דף ק:) ענדקן סיכסן: למאי הלכסא. פסקת ליה משום בדעית למיחוי לי הלכס כב"ש דפליגי במסכת מנחות (דף מה:) דמ"ר כמה חוטיין הוא נותן צ"ש אומרים ארבעה וצית הלל אומרים שלשה וכמה תהא משולשת כו': איבעי לך למימני חוטיין וחוליות. מקמי דתיהדריה ותיתי ומימא לן: חוליות. שלשה חוטיין גיל קרי חוליא במסכת מנחות (לע"ז): שנשבעים. מן הגלות כדכתיב קרי טוובא צנאים: והוא. רבה בר בר חנה סבר דלמא שבועתא דמבול (ו) דכתיב אשר נשבעתי מעבור מי נח וגו' (ישעיה נד) אותה שבעה היה רואה להפך ויחידא את העולם במבול ולפיכך לא רצה להפך: ורבנן. דקרו ליה סיכסא אמרי א"כ לא הוה ליה למימר אזי לי אלא משום דכל צרמס לו (ו) (ישעיה נג) צויעי. דקבעי דכתיב ותצקע (ו) הארץ אשר וגו' (במדבר טו): קוטרא. עשן: שקל גבבא דעמרא. לקח גיזת נמר ושראה צמים: איחרך איחרוכי. ההווי גבבא אע"פ ששרויין צמים: אצית. הסכת ושמע: שמעית דקאמרי. שהרי ירדו חיים שאולה (ו) כל תלתין יומין. כל ראש חודש: כנשר בקלחת. משתכין אותו כדכתיב: שמתבשל: (ו) היכא דנשקי ארעא ורקיעא. מקום גבוה היה שם שנושקין יחד זה לזה ולא היו סוף העולם דהא מהלך חמש מאות שנים היו וא"י אמצעייתו של עולם היא כדכתיב (יחזקאל לח) יושבי על טבור הארץ והיינו מקומו של רבה בר בר חנה: סילתאי. כל לשם שלי: דהדר חזר דלמרינן בפסחים (דף נד:) גלגל חזר ומולות קבועים: אופייה. נחיריו. ל"א מתרתי זימיה מיא והיינו נמי נחירי: מברי דסורא. מבריות שסורא: צריה קלה. מבריות קטנים שצים: לפומיה דלויסן. שאלכנ"ה: הווי: עיזא דימא. שכל מה שיש ציבה יש ציס חוץ מן החולדה בשחיטת חולין (דף קט:). דנחישא. חופרת ציס בקרייה לצקס אחר מזונומיה: קרעליסא. ארגו: דשמיא כרשא. כך שמו: צר

דהיהא שעתא ודאי רמינן להו היינו שמשימין צו צניעות ומסלקים אותו מיד להודיע שקיים מצות צניעות לפי שהגד חדש ולא הוסיף ועבשין שנשבעתי מי מיפר (ו) דנדרים יש לן הפרה מדכתיב אשר נשבעתי באפי ודרשין באפי נשבעתי וחזרי אלמא שהוא מיפר בעצמו ואהיהא קשה דהיאך מיפר לעצמו והלמרינן פסקי אלו נדרים (מדרס דף פא:) לא יחל דברו מיאן להכס שאין מיפר לעצמו והא דלמא פסקי ארבעה נדרים (שם דף ג:) גבי ההוא קרנא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש אלא כלומר פיתחא לנפשיה אצל דברן שרו ליה: שמגיע

וגו אפרקיד דהוה זקיפא ברכיה דחד מינייהו ועייל טייפא תותי ברכיה כי רכיב גמלא וזקיפא רומחיה ולא נגע ביה פסקי חדא קרנא דתכלתא דחד מינייהו ולא הוה מסתגי לן אמר לי דלמא שקלת מירי מינייהו אהרריה דגמירי דמאן דשקיל מירי מינייהו לא מסתגי ליה אולי אהרריה וחדר מסתגי לן כי אתאי לקמיה דרבנן אמרו לי כל אבא חמרא וכל בר בר חנה סיכסא למאי הלכתא עברת הכי למידע אי בבית שמאי אי בבית הלל איבעי לך למימני חוטיין ולמימני חוליות א"ל תא אחוי לך (ו) הר סיני אולי חזאי דהדרא ליה עקרבא וקיימא כי חמרי חורתי שמעתי בת קול שאומרת אוי לי שנשבעתי ועכשיו שנשבעתי מי (ו) מפר לי כי אתאי לקמיה דרבנן אמרו לי כל אבא חמרא כל בר בר חנה סיכסא היה לך לומר מופר לך (ו) והוא סבר דלמא שבועתא דמבול הוא ורבנן א"ב אוי לי למה א"ל (ו) תא אחוי לך בלועי דקרח חזאי תרי ביוזעי והווי קא מפקי קוטרא שקל (ו) גבבא דעמרא ואמשינה במאי ודעציתה בראשה דרומחא ועייליה התם וכי אפיק הוה איחרך איחרוכי אמר לי אצית מאי שמעת ושמעית דהווי אמרין משה ותורתו אמת והווי בדאין אמר לי כל תלתין יומי מהדר להו גיהנם להכא כבשר בקלחת ואמרי הכי משה ותורתו אמת והווי בדאין אמר לי תא אחוי לך היכא דנשקו ארעא ורקיעא אהרדי (ו) שקלתא לסילתאי אתנחתא בכוותא דרקיעא אדמצלינא בעיתיה ולא אשכחיתה אמינא ליה איכא גנבי הכא אמר לי האי גלגלא דרקיעא הוא דהדר נטר עד למחר (ו) הכא ומשכחת לה רבי יוחנן משתעי זימנא חדא הוה קא אולינן בספינתא וחזינן ההוא כוורא דאפקיה לרישיה מימא דמיין עייניה כתרי סיהרי ונפוזין מיא מתרתי (ו) זימיה כתרי מברי דסורא רב ספרא משתעי זימנא חדא הוה קא אולינן בספינתא וחזינן ההוא כוורא דאפקיה לרישיה מימא והוה ליה קרני וחקיק עליה (ו) אנא בריה קלה שבים והוינא תלת מאה פרסי ואזילנא לפומא דליתין אמר רב אשי ההוא עיזא דימא הוא דבחישא ואית לה קרני רבי יוחנן משתעי זימנא חדא הוה קא אולינן בספינתא וחזינן ההיא קרטליתא דהווי קא מקבעי בה אבנים טובות ומרגליות והדרי לה מיני דכוורי דמקרי כרשא נחית בר

וגו אפרקיד. שהיו שוכנין צננים להוצות כשתמי יין: אפרקיד. פניו למעלה. שפיני"ש בלע"ז: ועייל טייפא פוסי ציריה כו'. כלומר ראיתי טייפא שהיה מהלך תחת צרכי המט רוכב על הגמל ורוממו צידו ולא היה נוגע בו בצרכיה. וליכא לפרושי דגוזה הצרכים כשיעור שיכול טייפא ללכת תחת צרכי המט ורוממו צידו ולא היה נוגע בו דלי שיעורא קאמר ולא ממש חזא מעשה הכי הו"ל למימר ועייל פרשא תותי ציריה כו' אי נמי ועייל גבבא (ו) שקלי (ו) קרנא. כנף הטלית להציאו לפני חכמים ללמוד ממנו דין צניעות אי כב"ש אי כצ"ה כדלקמן: ולא הוה מסתגי לן. בהמות שהיו רוכבין לא היו יכולין לילך: כל אבא חמרא. רבה בר בר חנה היינו רבי אבא צר (ו) חנה. וכמו כן רבינא כמו רב אבינא: חמרא. כלומר שוטה כחמור: סיכסא. שוטה כדלמרינן בחלק (סנהדרין דף ק:) ענדקן סיכסן: למאי הלכסא. פסקת ליה משום בדעית למיחוי לי הלכס כב"ש דפליגי במסכת מנחות (דף מה:) דמ"ר כמה חוטיין הוא נותן צ"ש אומרים ארבעה וצית הלל אומרים שלשה וכמה תהא משולשת כו': איבעי לך למימני חוטיין וחוליות. מקמי דתיהדריה ותיתי ומימא לן: חוליות. שלשה חוטיין גיל קרי חוליא במסכת מנחות (לע"ז): שנשבעים. מן הגלות כדכתיב קרי טוובא צנאים: והוא. רבה בר בר חנה סבר דלמא שבועתא דמבול (ו) דכתיב אשר נשבעתי מעבור מי נח וגו' (ישעיה נד) אותה שבעה היה רואה להפך ויחידא את העולם במבול ולפיכך לא רצה להפך: ורבנן. דקרו ליה סיכסא אמרי א"כ לא הוה ליה למימר אזי לי אלא משום דכל צרמס לו (ו) (ישעיה נג) צויעי. דקבעי דכתיב ותצקע (ו) הארץ אשר וגו' (במדבר טו): קוטרא. עשן: שקל גבבא דעמרא. לקח גיזת נמר ושראה צמים: איחרך איחרוכי. ההווי גבבא אע"פ ששרויין צמים: אצית. הסכת ושמע: שמעית דקאמרי. שהרי ירדו חיים שאולה (ו) כל תלתין יומין. כל ראש חודש: כנשר בקלחת. משתכין אותו כדכתיב: שמתבשל: (ו) היכא דנשקי ארעא ורקיעא. מקום גבוה היה שם שנושקין יחד זה לזה ולא היו סוף העולם דהא מהלך חמש מאות שנים היו וא"י אמצעייתו של עולם היא כדכתיב (יחזקאל לח) יושבי על טבור הארץ והיינו מקומו של רבה בר בר חנה: סילתאי. כל לשם שלי: דהדר חזר דלמרינן בפסחים (דף נד:) גלגל חזר ומולות קבועים: אופייה. נחיריו. ל"א מתרתי זימיה מיא והיינו נמי נחירי: מברי דסורא. מבריות שסורא: צריה קלה. מבריות קטנים שצים: לפומיה דלויסן. שאלכנ"ה: הווי: עיזא דימא. שכל מה שיש ציבה יש ציס חוץ מן החולדה בשחיטת חולין (דף קט:). דנחישא. חופרת ציס בקרייה לצקס אחר מזונומיה: קרעליסא. ארגו: דשמיא כרשא. כך שמו: צר

דהיהא שעתא ודאי רמינן להו היינו שמשימין צו צניעות ומסלקים אותו מיד להודיע שקיים מצות צניעות לפי שהגד חדש ולא הוסיף ועבשין שנשבעתי מי מיפר (ו) דנדרים יש לן הפרה מדכתיב אשר נשבעתי באפי ודרשין באפי נשבעתי וחזרי אלמא שהוא מיפר בעצמו ואהיהא קשה דהיאך מיפר לעצמו והלמרינן פסקי אלו נדרים (מדרס דף פא:) לא יחל דברו מיאן להכס שאין מיפר לעצמו והא דלמא פסקי ארבעה נדרים (שם דף ג:) גבי ההוא קרנא דשרא לנפשיה לא שרא לנפשיה ממש אלא כלומר פיתחא לנפשיה אצל דברן שרו ליה: שמגיע

(א) נמי חוסי' בכוות' ל. ד"ה מפירין. (ב) סנהדרין ק"ה. (ג) שיל שקל טייפא. יעבדך. (ד) שיל עליה. רש"ש. (ה) שיל האדמה. (ו) במדבר טו. (ז) כנ"א: שאלכנ"ה. (ח) ויע"פ חוסי' פסחים קה. ד"ה פקדון. (ט) ויע"פ חוסי' ברכות יא. ד"ה למחר ומוס' פסחים מ: ונע"ז סה: ונכנסה סה: ד"ה אצל.

לעני רש"י

שיפני"ש (שורבי"ש). שוכב על גבו.

מוסף רש"י

בלועי דקרח. מקום שמתבשל. שם שבת קרח (סנהדרין ק:). בדעא. נקב שממנו יא' עשן. ראמשינה במיא. שרה אותה ממים. לשון משי ד"ה (שם) אמר לי. ההוא טייפא (שם ק:) ראמרי הכי משה אמר כו'. שוטה כמה פסחים ודא' שכל צ"ש עשן יוא' משם וטומע אומיין משה וטורמו אמת כו' (שם).

מוסף תוספות

א. עיי"ש מה דמפרס נלסון אפרקיד. ב. כשולבש ביה אחרו למת. משילין ביה ציצית דאי לא רמינא דמי כליעו. כלומר איפטר ליה ממעצות. ט"י מנחות (ו) שאנו מראים עצמנו בפניהם מקיימין מצות. משה נדה סא: ז. ואינו דומה מצווה ועושה למי שאינו מצווה ועושה. חוסי' פסחים מ: וזה לא נהירא דגם שריו אומרים הואיל ונתן אין צריך עוד ציצית. חוסי' מנחות סא: ז. ודלתיבשו חוסיין, ואם ישימו ציצית לכולן הוא יותר לעג לרש שבחיו לא קיים ובמותו יקיים. שם. ח. שאפי' במיתתן הם משונוין מכל אדם. רש"י מה ע"ה. ט. ואע"פ שהגמי חוליק עליו. יש דברים שאנו מניחין הגמי שלנו ואנו עושין כספריים החוצצים וכו'. חוסי' ברכות יא. ויש כאן עבירה. חוסי' פ"ה סה:

(א) נמי חוסי' בכוות' ל. ד"ה מפירין. (ב) סנהדרין ק"ה. (ג) שיל שקל טייפא. יעבדך. (ד) שיל עליה. רש"ש. (ה) שיל האדמה. (ו) במדבר טו. (ז) כנ"א: שאלכנ"ה. (ח) ויע"פ חוסי' פסחים קה. ד"ה פקדון. (ט) ויע"פ חוסי' ברכות יא. ד"ה למחר ומוס' פסחים מ: ונע"ז סה: ונכנסה סה: ד"ה אצל.

רבינו גרשום

פסקי. נקט: חדא קרנא דתכלתא. מן טלית שלהם שבה שוכבין בהם: כל אבא חמרא. כלומר לרבה דהו קורין אבא חמור. עיין שקורין לרבינא אבינא: למאי סיכסא. שוטה: למאי הלכתא. פסקת ליה אי למיחוי אי הלכא בבית שמאי אמרי בוס' מנחות (דף טו ע"ב) דת"ר כמה חוטיין הוא נותן בית שמאי אומרים ארבע ובי"ה אמרי שלש. אמר רב הונא אביב (א) בתוך שלש חוטיין ארבע ור' יהודה אומר שלש בתוך שלש ומשולשת שלש אמר רב פפא הלכתא ד' בתוך ג' ומשולשת ד' וכו'. למה (לך) למיכבד הכי איבעי לך למימני חוטיין וחוליות כו': אוי לי שנשבעתי. מן הגלות מי מפר: והוא. רבה בר בר חנה סבר דלמא שבועתא דמבול קאמר ומש"ה לא הפר דשמא רוצה להחריב העולם במבול. ורבנן אמרי ליה א"כ אוי לי לא היה אמר אלא משום דבכל צרות לו צר: איחרוך. הנהו גבבי דעמרא אע"ג דאמשינהו במיא משום דגריהו מחמפד לשם: תא ואחוי לך היכא דנשקי ארעא ורקיעא. לאו משום דביחוי ליה סוף העולם ממש משום דמהלך תיק שנה הווי העולם אלא מקום הראה לו במדבר אחד ששם נשקין ומגלגל לגלגל ונשקין השמים והארץ יחד ולא מיחזו ליה ממש סוף העולם כי אס מוקים הגלגל שמקיין וטובב לשם: לסילתאי. סל שלי: כתרי מברי וסורא. ב' נהרות: דאית ליה קרנא כעיוא דבחישא בהו. שחופרת בהן מים: קרטליתא. קופסא: נחית

(א) לפניו סה הנקרא ארבע בתוך ארבע ומשולשת ארבע